

Isoriippusammal

Grov fjädermossa
Exsertotheca crispa

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Luonnehdinta

Isoriippusammal on kalliosammaleksi varsin suurikokoinen laji, jonka jopa yli 10 senttimetriä pitkät haarat muodostavat riippuvia tai kallioseinästä ulkonevia kasvustoja. Sen vaaleanvihreät, kiiltävät haarat ovat litteitä ja niiden lehdykät kielimäisiä ja selvästi poikittaisaaltoisia.

Elinympäristö ja levinneisyys

Isoriippusammal viihtyy kalkkikallioiden ja muiden kalkki-vaikutteisten, ravinteisten kallioiden onkaloissa, halkeamissa ja ylikaltevilla pinnoilla. Se suosii varjoisia ja pienilmastoltaan tasaisen kosteita elinympäristöjä. Isoriippusammalen levinneisyys painottuu Etelä- ja Keski-Suomeen, mutta harvinaisena sitä voidaan tavata Lapissa saakka.

Nykytila ja uhkatekijät

Isoriippusammalen merkittävin nykyinen uhkatekijä ovat sen kalliokasvupaikkojen alusmetsien hakkuut. Hakkuut muuttavat kallioseinämillä pienilmastoa kuivempaan suuntaan, jolloin tämä tasaisen kosteita olosuhteita vaativa laji häviää tai vähenee säilyen vain suojaisimpien onkaloiden perukoilla. Alle puolet lajin noin sadasta nykyesiintymästä on suojeltu.

Hoitosuositukset

Isoriippusammalen kasvupaikka tulisi rajata kokonaan metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Kasvupaikan ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä, jotta kasvupaikat säilyvät pienilmastoltaan lajille riittävän kosteina. Osa lajin kasvupaikoista on metsälain erityisen tärkeitä jyrkänne-elinympäristöjä ja suuri osa myös METSO-ohjelmaan sopivia kohteita (metsäiset jyrkänne).

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, M. (toim.). 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 704 s <http://hdl.handle.net/10138/299501>
- Lajitietokeskus. 2022. Lajihavainnot. <https://laji.fi/observation/list>
- Nitare, J. (toim.). 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog, Flora över kryptogamer. Skogstyrelsens Förlag. 384 s.

Kuva: Tytti Kontula